

“I en tid där det är brådskande att värna om demokratin kan sociokrati vara ett verktyg”

Marijke Christiansson bor sedan tre år på en liten gård utanför Laholm där familjen driver en plantskola för nötträd. Hon kommer ursprungligen från Nederländerna. Där kom hon i kontakt med sociokrati genom sin sons skola, men då utan att veta om det.

Marijke är i grunden jurist och arbetar med omställning på olika sätt. Hon ger bland annat workshops inom Nonviolent Communication (NVC), mindfulness och aktivt hopp och läser just nu en kurs om naturens rättigheter. Hon vill bidra till ett annat matsystem och verkar genom familjens plantskola och organisationen Nötverket för att vi ska bli mindre beroende av bekämpningsmedel, konstgödsel och import av foder. Marijke är med och driver ett konstprojekt som ska resultera i pedagogiska verktyg och kortfilmer om hur det är att leva inom planetens gränser. Här utforskar hon hur det är att vara människa genom teman som identitet, lojalitet, skuld, skam, njutning och livsglädje.

Vägen till sociokrati

Genom kollegor inom NVC blev Marijke medveten om att det finns olika sätt att fatta beslut och att plocka upp gruppens intelligens.

- Det tyckte jag var spännande, att lära sig att alla kunde leva med det som beslutats.

Marijke kom i kontakt med Holma folkhögskola när familjen letade hus i södra Sverige. Då sökte hon redan efter alternativ för hur människor kan organisera sig. Utgångsläget var hennes intresse för hur vi kan leva inom planetens gränser, ta ansvar, hantera det som är jobbigt och dela makt. Hon var själv engagerad i demokrati och påverkansfrågor redan som student. Hennes son gick samma väg och blev väldigt intresserad av demokrati under sin skolgång. Vad Marijke inte visste då var att sonens skola vilade på sociokratisk grund. Det var först när hon under grundkursen i sociokrati på Holma läste boken *Many Voices One Song* och återfann namnet på skolans grundare Kees Boeke som bitarna föll på plats.

Efter att Marijke hade gått den grundläggande kursen i sociokrati våren 2024 påbörjade hon facilitatorprogrammet samma höst. Kursen var självorganiserande, gruppens medlemmar kom överens om hur de ville lägga upp arbetet och under vilken tidsperiod. Certifieringen skedde främst genom egna reflektioner i en lärandedagbok.

- Vi var fyra personer som byggde ett community of practice. Processen tog ett läsår för oss från september till juni.

Marijke ska nu påbörja nästa steg som är att bli certifierad lärare inom sociokrati.

Sociokrati som verktyg

Familjens företag, där plantskolan ingår, driver en del projekt i samarbete med myndigheter som Vinnova och Jordbruksverket. Marijke är själv inte så involverad i projekten, men har medverkat som facilitator. De har inte helt implementerat sociokrati, men använder sig av verktyg som rundor, incheckning, mål och ansvarsdomäner. Marijke upplever att flera kollegor tycker att det är viktigt att dela makt och att låta alla komma till tals och att en del känner igen sig i konceptet från folkbildningsrörelsen.

Marijke menar att strukturen i det sociokratiska mötet ger energi och utökar det man orkar tillsammans. Hon lyfter också fram det inbyggda lärande som gör att man vågar ta nya steg och utvecklas.

- Att bygga in utvärderingsmoment är inte självklart, men det har vi tränat på inom facilitatorprogrammet. Det är också nyttan med farhågor och invändningar, att man bygger in en form av utvärdering.

“Jag har upplevt att sociokrati stöttar mig att ta ansvar, att det ger en kraft och ett driv framåt. Jag har blivit modigare.”

Hon kopplar verktygen rent fysiskt till kroppen och upplever att både NVC och sociokrati ger en medvetenhet om hur vi påverkas i olika situationer genom till exempel spänningar. På frågan om hur sociokratin har påverkat henne som person svarar Marijke:

- Jag har en benägenhet att ha svårt att ta beslut. Jag känner mig mer som ett frågetecken än ett utropstecken. Jag har upplevt att sociokrati stöttar mig att ta ansvar, att det ger en kraft och ett driv framåt. Jag har blivit modigare.

Marijke har funderat en del på frågan om hur man kan få in röster som vanligtvis inte hörs. Hon berättar att i Nederländerna kom någon på att ställa in en tom stol för att representera dem som påverkas av besluten, men som själva inte är där. Det kan till exempel vara framtida generationer eller andra varelser i naturen.

Sociokratins framtid

När Marijke får fundera på hur hon skulle vilja utveckla sociokratin tänker hon att vi skulle kunna nå ut till fler delar av samhället. I en tid där det är brådskande att värna om vår demokrati ser hon att sociokrati kan vara ett verktyg. Hon skulle vilja få in sociokrati i fler sammanhang och nämner bland annat skolan, politiska partier, kommuner och fängelser. Ur ett personligt perspektiv skulle hon vara hjälpt av att hitta mer konkreta ord. Ibland upplever hon att det blir för abstrakt.

Marijke poängterar att vi måste lyssna på varandra. Det finns många sätt att leva ett gott liv, att dela makt och att se varandra och de ekologiska sammanhang vi bor i. Vi måste förstå att vi är beroende av ren luft och rent vatten och att vi behöver dela makt även med floden. Det är livsviktigt att förstå hur vi som människor är en del av både det lokala och globala ekosystemet.

- Jag vill bidra till att vi som människor lever inom planetens gränser, att vi övar på att komma överens om när något är tillräckligt bra. Good enough to try, good enough to live with. Sociokrati är ett utmärkt sätt att lära från misstag, att vi får lära oss och älska att lära oss. Ett liv där vi kan vara skapande tillsammans.

Läs mer om Marijke på hennes webbsida: [Framtidskultur](#)

Marijkes tips till någon som är ny inom sociokrati:

Mitt bastips är att vara snäll mot sig själv, att öva på medkänsla med sig själv, att erkänna och yttra sina behov och att be om hjälp.

Intervju och text av Lisa Hammar med stöd av övriga deltagare i studiekrets C HT 2025: Akiko Frid, Helena Edman, Kalle Åberg och Karin Johansson